

Η ΓΑΛΛΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ Η ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΕΙΑ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

α. Η Γαλλία σε κρίση



Γαλλική κοινωνία: (αριστοκρατική – φεουδαρχική)

Κλήρος

Ευγενείς : συρρίκνωση ρόλου – απροθυμία προσαρμογής στις νέες οικον. συνθήκες, **εντούτοις** ελέγχει τον κρατικό μηχανισμό και παρεμποδίζει την ελεύθερη οικον. δραστηριότητα

Τρίτη Τάξη : (ο υπόλοιπος λαός : οικον ισχύς χωρίς όμως ανάλογο μερίδιο στην πολιτική Εξουσία (Αστική τάξη : ανερχόμενη δύναμη/ Λαϊκές τάξεις: καθήλωση εισοδημάτων – πρόβλημα με την άνοδο των τιμών/ Αγρότες: υποχρέωση καταβολής υψηλών φόρων (για... ενίσχυση κρατικών και φεουδαρχικών ταμείων + φόροι σε ισχύ από το 1760 παλιών φεουδαρχικών δικαιωμάτων !)

ΑΝΤΙΝΟΜΙΑ/ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΙΣΟΤΗΤΑ) [να εξηγήσετε τον όρο. Επίσης, βλ. παραθ. σ.176]

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΥΣΧΕΡΕΙΕΣ

Γαλλία 18^{ου} αι.= χώρα κυρίως αγροτική , με το δευτερογενή τομέα καθηλωμένο στη βιοτεχνική δραστηριότητα

2^ο μισό 18^{ου} αι. = 1) ελλείμματα από πολέμους + σπατάλες Αυλής

2) μη εφαρμογή μεταρρυθμιστικών προτάσεων Τυργό, Νεκέρ επί Λουδοβίκου 16^{ου} (αφού οι ευγενείς δε δέχονταν περιορισμό ...)

3) δυσμενείς καιρικές συνθήκες 1785-1789 /ειδικά το 1788-1789 (βαρύς χειμώνας)

4) αύξηση τιμών

Συμπέρασμα==== Ο λαός λιμοκτονεί

β. Η έκρηξη της Επανάστασης 1789



Η σύγκληση των γενικών τάξεων

Επανάφορά του Υπουργού Οικονομικών Νεκέρ (1788), ο οποίο προτείνει ως μόνη λύση τη σύγκληση των τριων Τάξεων.

5 Μαΐου 1789 = αρχή εργασιών. Όμως:

τα μισά μέλη ανήκουν στους Ευγενείς – Κληρικούς και τα άλλα μισά

στην Τρίτη Τάξη (βλ. σχήμα σ. 177)
διαπιστώνουν ότι θα τους επιβληθούν νέοι φόροι...

ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΡΙΤΗΣ ΤΑΞΗΣ: «Εκπροσωπούμε το 98% των
Γάλλων. Αρα, είμαστε **Εθνική Συνέλευση**».

ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΥ : «Δε σας αναγνωρίζω».

20 Ιουνίου : Όρκος του Σφαιριστηρίου ----δεσμεύτηκαν να μην αποχωρήσουν αν δε
δώσουν Σύνταγμα στη Γαλλία.
-----ανακήρυξαν τα μέλη της Εθνικής Συνέλευσης
απαραβίαστα (για να μη συλληφθούν).

Μετατροπή της Συνέλευσης σε **Συντακτική** μετά την αποτυχία του βασιλιά να εμποδίσει
την προσχώρηση στην Εθν. Συνέλευση αντιπροσώπων του κλήρου και των ευγενών.

ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΥ ΙΣΤ' : συγκέντρωσε στρατό στις Βερσαλίες.

ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ ΛΑΟΥ: 14 Ιουλίου 1789 κατέλαβε τη Βαστίλλη, σύμβολο απολυταρχικής
καταπίεσης.. Η εξέγερση μεταδόθηκε και στις επαρχίες, όπου
καταλύθηκαν οι δημοτικές αρχές (οργανώθηκαν νέες) οργανώθηκε
εθνοφυλακή, λεηλατήθηκαν πύργοι ευγενών.



Η Άλωση της Βαστίλλης.

4 Αυγούστου 1789 : κατάργηση προνομίων === τέλος παλαιού καθεστώτος: ορίζει καθεστώς
ελευθερίας, χωρίς κοινωνικές διακρίσεις, αξιοκρατικό.

26 Αυγούστου 1789 : Διακήρυξη των δικαιωμάτων του Ανθρώπου και του Πολίτη.
(Ελευθερία – Ισότητα - Δικαιοσύνη)

ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΥ ΙΣΤ' : αρνείται να δεχτεί τις αποφάσεις της συνέλευσης

ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ ΛΑΟΥ: λαϊκή πορεία προς τις Βερσαλίες (πρωτοστατούν οι γυναίκες)-
κατάληψη παλατιού.=== Ο βασιλιάς υποχρεώθηκε να επικυρώσει τα τετελεσμένα και να
εγκατασταθεί στο Παρίσι (ανάκτορα Κεραμεικού), ώστε να ελέγχεται από τους επαναστάτες

ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΥ ΙΣΤ: Επιχειρεί να φύγει στην Αυστρία, ώστε να ζητήσει
βοήθεια να ακταστεί την Επανάσταση.

Διαμόρφωση τριών ρευμάτων μέσα στη Συντακτική Συνέλευση:

- δεξιά πτέρυγα (ευγενείς συντηρητικοί),
- κέντρο (θιασώτες της μοναρχικής εξουσίας με παράλληλη ύπαρξη δύο βουλών, ευγενών και μεγαλοαστών, -αγγλικού τύπου-),
- αριστερή πτέρυγα, 'πατριώτες', οπαδοί των ιδεών του διαφωτισμού και του αμερικανικού πολιτεύματος, όχι απαραίτητα αντιμοναρχικοί, με λίγους ριζοσπαστικούς (Ροβεσπιέρος), οπαδούς του Ρουσσό.

Σταδιακή οργάνωση από το λαό πολιτικών λέσχων : Οι λέσχες μαζί με την Κομμούνα (δημοτική αρχή του Παρισιού) καθορίζουν την εξέλιξη της επανάστασης.
Η λέσχη των Ιακωβίνων και η λέσχη των Κορντελιέ είναι οι σημαντικότερες.

- Στη λέσχη των Ιακωβίνων, αρχικά συντηρητικοί 'πατριώτες' -αργότερα αντιμοναρχικοί, ανήκει ο Ροβεσπιέρος.

- Στη λέσχη των Κορντελιέ, (ριζοσπαστικοί, αντιμοναρχικοί μικροαστοί, εργάτες, τεχνίτες) ανήκουν οι Δαντόν, Μαρά, Ντεμουλιέν, Εμπέρ που επηρεάζουν και κινητοποιούν τις μάζες.

Σύνταγμα 1791 : Συνταγματική μοναρχία/ η εξουσία του βασιλιά περιορισμένη/ η ισότητα φαλκιδεύεται : ψηφίζουν μόνο όσοι κατέχουν περιουσία και πληρώνουν φόρο προσπάθησε να συμβιβάσει εκ διαμέτρου αντίθετα συμφέροντα. Και γι αυτό το Σύνταγμα αυτό είχε σύντομο βίο.

Εκλογές του 1791 : η νέα **Νομοθετική Συνέλευση** έχει αριστερότερη σύνθεση και κυριαρχούν οι **Γιρονδίνιοι** Στην πραγματικότητα υπάρχουν αξεπέραστες δυσκολίες :Οι ευγενείς σεν έπαψαν να συνωμοτούν και να καταφεύγουν σε άλλες βασιλικές αυλές. Οι τιμές στα ύψη. Οι λαϊκές τάξεις έτοιμες για επανάσταση...

Πλειοψηφία μεσαίων και μικροαστών στη νέα βουλή. Σύνθεση: δεξιά (Λαφαγιέτ), κέντρο (αδέσμευτοι), αριστερά (Γιρονδίνιοι, Ιακωβίνιοι) με τους Μπρισό, Βερνιό, Κοντορσέ, ιδιαίτερα δυναμική. Καλείται να αντιμετωπίσει τεράστια προβλήματα (αντεπανάσταση, ανώμοτοι ιερείς ,υψηλό το κόστος διαβίωσης για τα κατώτερα στρώματα, εξαθλίωση αδύνατων κοινωνικών στρωμάτων, πόλεμος που ξεσπά). Αντεπαναστατικό μέτωπο στο εξωτερικό με υποκίνηση των emigres (ευγενείς που είχαν καταφύγει στο εξωτερικό). Κήρυξη πολέμου από τη Νομοθετική Συνέλευση (20 Απριλίου 1792). Ενθουσιασμός του γαλλικού λαού και αμετάκλητη απόφαση για προάσπιση της επανάστασης και της χώρας του (Μασσαλιώτιδα), παρά τις αντιδράσεις του βασιλιά (veto). Κυριαρχία 'αβράκωτων' (sans culottes) και λήψη αυστηρών μέτρων ενάντια στις αντεπαναστατικές δυνάμεις, από το προσωρινό επαναστατικό συμβούλιο (Δαντόν): φυλάκιση του βασιλιά , σφαγή 1400 περίπου ευγενών (περίοδος πρώτης τρομοκρατίας). 20 Σεπτεμβρίου 1792, οι Γάλλοι εθελοντές σταματούν τους Πρώσους στο Βαλμύ και σώζουν την επανάσταση.



Δαντόν

Νέες εκλογές 1792 : **Νέα Συμβατική Συνέλευση κηρύσσει Δημοκρατία.** Γιρονδίνιοι, Πεδινοί-μετριοπαθείς, Ριζοσπαστικοί (Ορεινοί). Επικράτηση ριζοσπαστικής τάσης των Ορεινών: αποκεφαλισμός βασιλιά (Ιανουάριος 1793) και υιοθέτηση επιθετικής εξωτερικής πολιτικής.



Με πρωτοβουλία της Αγγλίας : όλα τα ευρωπαϊκά βασίλεια συνασπίστηκαν κατά της Γαλλίας.

Και στο εσωτερικό όμως η Επανάσταση έχει να αντιμετωπίσει φιλοβασιλικές εξεγέρσεις.

Η Συμβατική Συνέλευση στηρίζεται στους Ορεινούς (που κάθονταν στα ψηλότερα έδρανα της αίθουσας της Συνέλευσης-ριζοσπαστικούς) , έλαβε έκτακτα μέτρα μεταξύ των οποίων και η **συγκρότηση Επιτροπών** και η λήψη οικονομικών μέτρων υπέρ των λαϊκών τάξεων.

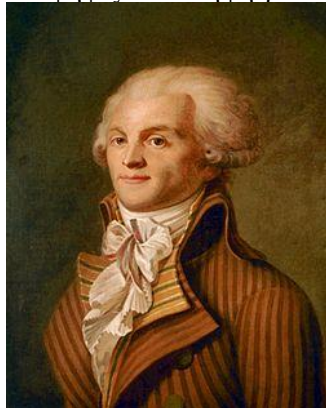
Οι Ορεινοί με αρχηγό το Ροβεσπιέρο που ήταν επικεφαλής της **Επιτροπής Δημόσιας Σωτηρίας** σχημάτισαν Επαναστατική Κυβέρνηση (4 Δεκ. 1793). Αρχισε η :

περίοδος Τρομοκρατίας:

Υπερβολές:

- Η φυσική εξόντωση των αντιπάλων στη λαιμητόμο : ο κύριος τρόπος εξάσκησης εξουσίας
- Κατάργηση Χριστιανικής Θρησκείας
- Νέο ημερολόγιο
- Λατρεία Ανωτάτου Οντος

+ δυσαρέσκεια αστών που θίγονταν τα οικονομικά τους συμφέροντα===== **Η Συμβατική Συνέλευση 1794** : ψηφίζει σύλληψη για το Ροβεσπιέρο (9 Θερμιδór -27 Ιουλίου) και θάνατο



στη λαιμητόμο.

Η πτώση του Ροβεσπιέρου οφείλεται στην αδυναμία του να συμβιβάσει να τις δύο αντίθετες τάσεις στους κόλπους των Ορεινών -ακραίοι ριζοσπάστες (Εμπέρ) και μετριοπαθείς (Δαντόν, Ντεμουλέν). Το γεγονός αυτό οδηγεί στην πτώση και τον αποκεφαλισμό του μετά από ένα διάστημα συγκρούσεων και αφού προηγήθηκε η θανάτωση των Εμπέρ, Δαντόν (1794)

ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ

α. Οι Θερμιδοριανοί αναλαμβάνουν την εξουσία και προχωρούν σε φιλελεύθερες μεταρρυθμίσεις: καταργούν τα ακραία μέτρα της περιόδου της τρομοκρατίας. Η νομοθετική εξουσία ασκείται από τη Βουλή (500 μέλη) και τη Γερουσία (250 μέλη), ενώ η εκτελεστική από το Διευθυντήριο (5 μέλη). Παραγκωνισμός του λαού. (**Νέο μετριοπαθές αλλά αντιβασιλικό Σύνταγμα 1795** (από τους Θερμιδοριανούς):. Όμως και πάλι ψηφίζουν μόνο όσοι κατέχουν περιουσία και πληρώνουν φόρο.)

β. Το Διευθυντήριο (Οκτώβριος 1795- Νοέμβριος 1799) Δυσκολίες οικονομικές, στρατιωτικές, πολιτικές: άνοδος τιμών, πληθωρισμός, ανεργία, ανισότητες, απειθαρχία στρατεύματος, συνωμοσίες από όλες τις πολιτικές κατευθύνσεις. Την 18η Μπρυμαίρ του έτους 8 της Δημοκρατίας (9 Νοεμβρίου 1799) με προτροπή του Αββά Σεγιές (μέλους του Διευθυντηρίου) ο λαοφιλής στρατηγός Ναπολέον Βοναπάρτης ανατρέπει το Διευθυντήριο και αναλαμβάνει την εξουσία , σε μια προσπάθεια αναχαίτισης της προϊούσας αναρχίας. Το τέλος της Δημοκρατίας έχει έλθει. Διαφαίνονται ήδη τα σημάδια μιας έντονης επεκτατικής πολιτικής : Κύριος εκφραστής της: **Ο ΜΕΓΑΣ ΝΑΠΟΛΕΩΝ**

Η πορεία του Ναπολέοντα (1799-1815)

Ο φιλόδοξος και ευφυής Ναπολέον Βοναπάρτης ανέρχεται στα αξιώματα της Γαλλικής Δημοκρατίας: στρατηγός, ύπατος (1799), κληρονομικός αυτοκράτορας των Γάλλων (1804). Συνέτριψε τους Αυστριακούς (1796-1797) στην Ιταλία και προχωρεί σε αποφασιστικές κινήσεις. Στο εσωτερικό: αναμορφώνει την πολιτειακή και νομική δομή της χώρας (Σύνταγμα του 1799-Ναπολεόντειος κώδικας του 1805). Στο εξωτερικό: μεταφέρει τον πόλεμο στην Αφρική (εκστρατεία στην Αίγυπτο). Καταφέρνει αλλεπάλληλες νίκες κατά του 2ου, 3ου, 4ου και 5ου συνασπισμού κατά της Γαλλίας. Ηπειρωτικός αποκλεισμός κατά της Αγγλίας, ανεπιτυχής εκστρατεία κατά της Ρωσίας (1812) και καταστροφή του γαλλικού στρατού. Α' εξορία του Ναπολέοντα στη νήσο Έλβα (1814) . Παλινόρθωση Βουρβόνων. Επάνοδος Ναπολέοντα («100 ημέρες»). Ήττα στο Βατερλώ (18 Ιουνίου 1815). Εξορία και θάνατός του στο νησί της Αγίας Ελένης (1821)

-Συνθήκη του Καμποφόρμιο(17 Οκτωβρίου 1797): αναγνωρίζουν στη Γαλλία την κυριαρχία των περισσότερων εδαφών (ιταλικών και αυστριακών που κατελαβαν τα γαλλικά στρατεύματα

Με την ίδια συνθήκη περιήλθαν στα Επτάνησα που μέχρι τότε ανήκαν στη Γαλινοτάτη Δημοκρατία της Βενετίας που καταλύθηκε.





Ο θυρεός της Α' Γαλλικής Αυτοκρατορίας, υπό τον Ναπολέοντα Α'.